

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

Найменування центрального органу управління освітою, власника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. директора

 Алла АДАМЕНКО

« 29 »

08

20 22р.

ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА

Назва навчальної дисципліни

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки

фахового молодшого бакалавра

Назва освітньо-професійного ступеня

спеціальності

121 Інженерія програмного забезпечення

Шифр і назва спеціальності

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Київським авіаційним фаховим коледжем

Повне найменування вишого навчального закладу

Розробники:

Підпис Ю. Місова — викладач

Схвалено на засіданні циклової комісії
гуманітарної і соціально-економічної підготовки

Назва циклової комісії

Протокол № 1, від «29» 08 2022р.

Голова циклової комісії

Підпис

Валентина КРЮЧКОВА

Прізвище та ініціали

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи правознавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності «Інженерія програмного забезпечення».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення державно-правових явищ, які є одним із провідних засобів впорядкування відносин у суспільстві

Міждисциплінарні зв'язки: вивченню дисципліни «Основи правознавства» передують дисципліни: «Історія України», «Мистецтво (Культурологія)», «Основи філософських знань», «Всесвітня історія» а також пов'язується з подальшим вивченням дисциплін: «Соціологія», «Менеджмент», «Маркетинг», «Політологія», «Екологія», «Безпека життєдіяльності».

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Теорія виникнення держави і права.
2. Правовідносини: поняття, ознаки, структура.
3. Основи конституційного права.
4. Основи адміністративного права.
5. Основи цивільного права.
6. Основи господарського права.
7. Основи сімейного права.
8. Основи фінансового права.
9. Основи житлового права.
10. Основи трудового права.
11. Основи екологічного та земельного права.
12. Правові основи соціального захисту та охорони здоров'я.
13. Основи кримінального права.
14. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.
15. Основи правоохоронної діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи правознавства» є формування системного уявлення у студентів про державу та право як основні засоби впорядкування суспільних відносин та вміння використовувати їх у практичному житті.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи правознавства» є сформулювати системне уявлення про способи підтримання правопорядку, механізм захисту прав і свобод, формувати в студентів навиків діяти згідно з нормами права у конкретних життєвих ситуаціях.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні положення Конституції України;
- основні галузі права та законодавчі акти, що регулюють відносини у тій чи іншій сфері;
- регулювання цивільних відносин;
- регулювання сімейних відносин;

- регулювання трудових відносин;
- регулювання екологічних відносин;
- регулювання кримінальних відносин

вміти:

- аналізувати життєві ситуації з позиції законодавчого регулювання;
- визначати правомірність конкретних дій особи;
- давати загальну характеристику законодавства України;
- вирішувати підвідомчість конкретних справ;
- визначати галузь права, яка регулює ті чи інші відносини;
- визначати основні пункти трудового договору;
- використовувати положення чинного законодавства з охорони праці, цивільного захисту населення;

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 годин за навчальним планом.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Теорія виникнення держави і права

Передумови виникнення держави і права. Теорії виникнення держави. Історичні типи держави. Поняття держави, її ознаки та функції. Форми держави. Загальна характеристика концепцій про сутність і соціальне призначення держави. Правова та соціальна держава. Громадянське суспільство: поняття та ознаки.

Тема 2. Правовідносини: поняття, ознаки, структура

Право — особливий вид соціальних норм. Поняття, ознаки і суть права. Функції права. Правові норми: поняття, ознаки, структура та види. Джерела права. Предмет і метод правового регулювання. Система права. Галузі та інститути права. Систематизація законодавства. Правовідносини: поняття, ознаки, структура. Підстави для виникнення, зміни і припинення правовідносин. Правомірна поведінка. Поняття і види правопорушень. Поняття і види юридичної відповідальності поняття законності. Юридичні гарантії законності.

Тема 3. Основи конституційного права

Конституційне право — провідна галузь права України. Декларація про державний суверенітет України. Конституція України як Основний Закон держави. Характеристика загальних засад конституційного ладу України. Правовий статус мов в Україні. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні. Громадянство України. Конституційні форми демократії в Україні. Верховна Рада України — єдиний орган законодавчої влади в Україні. Президент України — глава держави. Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади. Місцеве самоврядування в Україні. Конституційний Суд України.

Тема 4. Основи адміністративного права

Адміністративне право як галузь права. Поняття та види адміністративних правопорушень. Адміністративна відповідальність.

Тема 5. Основи цивільного права

Поняття цивільного права і цивільних правовідносин. Цивільне законодавство. Фізичні особи як учасники цивільних правовідносин. Поняття юридичної особи. Об'єкти цивільних правовідносин. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків. Представництво у цивільному праві. Захист цивільних прав. Позовна давність. Правове регулювання власності в Україні. Захист права власності. Право інтелектуальної власності в Україні. Зобов'язальне право. Найпоширеніші види договірних зобов'язань. Основи спадкового права.

Тема 6. Основи господарського права

Основні засади здійснення господарської діяльності в Україні. Суб'єкти господарювання. Підприємства в Україні. Майнова основа господарювання. Господарські зобов'язання: поняття, підстави виникнення, порядок виконання. Господарські договори. Порядок визнання суб'єкта господарювання банкрутом. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання. Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання. Засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Спеціальні режими господарювання в Україні.

Тема 7. Основи сімейного права

Поняття сімейного права. Шлюб і сім'я. Порядок укладання шлюбу. Порядок припинення шлюбу. Шлюбний договір. Особисті немайнові права та обов'язки подружжя. Майнові права та обов'язки подружжя. Права та обов'язки батьків і дітей. Опіка і піклування.

Тема 8. Основи фінансового права

Фінансова діяльність та фінансове право України. Бюджет і бюджетна система. Система оподаткування в Україні. Законодавство України про банки і банківську діяльність. Правові основи страхування.

Тема 9. Основи житлового права

Поняття житлового права України. Житловий фонд та його види. Право громадян на житло і форми його реалізації. Порядок надання жилих приміщень у будинках державного і громадського житлових фондів. Умови користування жилими приміщеннями. Приватизація державного житлового фонду.

Тема 10. Основи трудового права

Поняття суспільної праці і трудового права України. Колективний договір. Поняття трудового договору, його сторони і зміст. Порядок прийняття на роботу. Контракт — особливий вид трудового договору. Трудова книжка працівника. Підстави припинення трудового договору.

Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника. Порядок припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.

Робочий час працівників. Час відпочинку. Особливості праці неповнолітніх. Трудова дисципліна. Обов'язки працівника. Порядок накладання дисциплінарних стягнень. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору. Порядок розгляду індивідуальних і колективних трудових спорів.

Тема 11. Основи екологічного та земельного права

Поняття екологічного права. Екологічні права та обов'язки громадян України. Правове регулювання використання природних ресурсів. Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні. Природно-заповідний фонд України.

Правова охорона атмосферного повітря. Правова охорона рослинного і тваринного світу. Основи земельного права України. Право власності на землю. Право землекористування. Оренда землі. Гарантії права на землю. Управління земельним фондом. Відповідальність за порушення земельного законодавства.

Тема 12. Правові основи соціального захисту та охорони здоров'я

Поняття права соціального захисту та соціального забезпечення. Правові основи загальнообов'язкового державного соціального страхування. Пенсійне забезпечення в Україні. Державна соціальна підтримка сім'ї, материнства й дитинства, інших категорій громадян. Право на охорону здоров'я та його реалізація в Україні. Правові основи соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Тема 13. Основи кримінального права

Поняття кримінального права. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Злочин: поняття та ознаки, види, склад. Кримінальна відповідальність. Кримінальне покарання та його види. Підстави для звільнення від кримінального покарання.

Тема 14. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх

З якого віку наступає кримінальна відповідальність неповнолітніх. Пом'якшуючі обставини при скоєнні злочину неповнолітніх. Основні види покарань для неповнолітніх. Пом'якшені умови звільнення від відповідальності та покарання.

Тема 15. Основи правоохоронної діяльності

Поняття правоохоронного органу. Органи прокуратури в Україні. Поліція в Україні. Служба безпеки України. Система органів податкової

служби України. Судова система та органи юстиції. Нотаріат в Україні. Адвокатура в Україні.

3. Рекомендована література:

1. Шпиталенко Г. А., Шпиталенко Р. Б. ПРАВОЗНАВСТВО: Навч. посіб. 3-є вид. - К.: Каравела, 2005. - 376 с.
2. Декларація про державний суверенітет України: Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 р. — К.: Україна, 1991. — 8 с
3. Акт проголошення незалежності України: Прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. - 1991. - № 38. - Ст. 502.
4. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. - К.: Юрінком, 1996. - 80 с
5. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 52. - Ст. 490; 1995. - № 34. - Ст. 268.
6. Закон України «Про громадянство України». Прийнятий 18 січня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 4. - Ст. 65.
7. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 47 — Ст. 256.
8. Про правовий статус іноземців: Закон України від 4 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 23. — Ст. 162
9. Закон України «Про об'єднання громадян»: Прийнятий 16 червня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 34. - Ст. 504.
10. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 49. - Ст. 272.
11. Авторське право і суміжні права. Законодавство та судова практика.- К.: Юрінком Інтер, 2003.- 448с.
12. Адвокатура в Україні.- К.: Юрінком Інтер, 2000.- 208с.
13. Актуальні проблеми держави і права: Збірник наукових праць. Вип. 23/ Голов. ред. С.В.Ківалов.- Одеса: Юридична література, 2004.- 352с.- 18.00
14. Актуальні проблеми правознавства.- Тернопіль: , 2002.- 296с.
15. Бурак Володимир Ярославович Трудові спори: порядок їх вирішення в Україні.- К.: Знання, 2003.- 382с.
16. Буткевич, Володимир Григорович Міжнародне право: Основи теорії: Підручн. для студ. ВУЗів, що навч. за спец. "Міжнародне право", "Міжнародні відносини"/ В.Г.Буткевич, В.В.Мицик, О.В.Задорожній; За ред. В.Г.Буткевича.- К.: Либідь, 2002.- 608с.- 20.52.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання Комплексний державний екзамен.